

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Institutiones Qvintvplicis Theologiæ - Positivæ videlicet, Asceticæ,
Polemicæ, Speculativæ, & Moralis complectens, Unà cum Appendice
Methodum compendiarum reformationis Ecclesiasticæ à Concilio
Tridentino factæ continente

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1679

Cap. II. De Specialibus præceptis in Disputatione, vel Conferentia
observandis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48233](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48233)

VIII. Septimum præceptum est, ut, cum multo difficilius sit probare, quam respondere, non statim suscipiatur onus probationis, sed ab Adversariis postuletur, ut contrarium nostris articulis probent; cum enim nos utpote antiquiores fidei possessores præscriptionis jure gaudeamus, ut videtur Tertullianus l. i. de præscript. contra Hæret. merito ab his potius exigitur probatio, quam à nobis. Neque illicite possunt, quod juxta receptum axioma affirmanti incumbat probatio, nam hoc tantum intelligendum est, quando unus tantum affirmat, quod negat alter; non autem, quando uterque aliquid affirmat, quod alter negat, uti in præsentis casu contingit, in quo affirmant Hæretici, Solam Scripturam esse verbum divinum, suam Ecclesiam esse reliquis præferendam &c. in tali enim casu illi incumbit probatio, qui non est in possessione.

CAPUT II.

DE SPECIALIBVS PRÆCEPTIS IN DISPUTATIONE VEL CONFERENCE OBSERVANDIS.

Præcepta in priori capite allata in genere duntaxat ostendunt, quâ ratione Theologus Polemicus cum Hæreticis disputare possit. Nunc quoniam illi Specialia præcepta tum ex S. Scriptura, tum ex SS. Patribus (quantum illis hi favent) tum ex frivolis quibusdam rationibus petita afferre solent, merito etiam specialia præcepta, quæ circa hæc argumenta observare convenit, Theologo Polemico sunt offerenda.

I. Primum itaque præceptum ad argumentorum ex Scriptura petitorum solutionem pertinens in eo consistit, ut in primis diligenter attendatur, an textus, qui ab Adversariis citatur, in vulgata Bibliorum versione, quæ semper pro authentica ante Hæreses exortas est habita, integrè repetatur; si enim constet corruptum esse, aut, sicut frequenter facere solent Hæretici, non integrè ac fideliter citatus sit, non repellendus ejusmodi textus, aut integrè eisdem obtrudendus erit. Deinde ut, si sensum aliquem vel interpretationem alicujus textus S. Scripturæ à Catholica interpretatione

R

tione

tione diversum afferant, jubeantur ex S. Scriptura ostendere, quòd illa interpretatio sit genuina potius, quam adulterina explicatio. Denique ut, si ipsi petant, nostros articulos, quos ex sola traditione accepimus, ex S. Scriptura probari, mox ostendatur iniquitas postulationis, cum hæc sit principalis controversia, an nihil aliud, quàm quod in S. Scriptura continetur, credendum sit, adeoque iniquum merito censeatur, petere, ut sine probatione concedatur, quod ipsi probare non possunt; uti rectè Tertullianus l. de præscript. c. 19. advertit, dum dixit; *Non ad scripturas provocandum est, nec in his constituendum certamen, in quibus nulla, aut in certa victoria est; nam etsi non evaderet colunt Scripturarum, ut utramque partem susteret, ordo rerum distulrabit, illud prius proponi, quibus competat fides ista, tunc sint scriptura: à quo, & per quos, & quando, & quibus prætradita disciplina, quæ sunt Christiani; Vbi enim appareret esse veritatem disciplina & fidei Christiana, illic erit veritas scripturarum, & expositionum, & traditionum omnium Christianarum.*

III. Secundum præceptum ad SS. Patrum auctoritatem spectans in eo consistit, ut, si eisdem Adversarii per se opinionem citent, imprimis videatur, an libri illi, quos citant, adulterini non sint, quales hodie multi circumferuntur. Deinde liber ipse petatur; nam, ut bene quidam advertit, tam multa & mirabilia apud Patres reperuntur, ut planè interdum hæretica videri possent, nisi ex antecedentibus & consequentibus contrarium colligeretur. Deinde diligenter etiam tempus, quo ille S. Pater, qui aliquam doctrinam Hæreticis faventem proposuit, vixit, & scripti considerandum est; neque enim negari potest, aliquos Patres sententias aliquas docuisse contrarias illis, quæ postea Ecclesie pro articulis fidei proposiæ sunt. Quòd si verum nus omnino etiam errasset, eidem opponantur plerique Patres contrarium sentientes, semperque Adversariis in memoriam revocetur doctrina supra tradita, nempe quòd si quam SS. Patrum auctoritatem Metaphysicè aut moralè infallibilem esse dicamus, nisi quando eorum doctrina Ecclesie doctrina coheret, aut ab ea approbatur, & quando ipsi unanimiter aliquid affirmant, aut certè aliqui

rum, reliquis non contradicentibus tradunt aliquam doctrinam.

IV. Tertium præceptum ad argumenta ex ratione petita pertinens, est, ut in primis, si ex ratione vel autoritate humana argumentari velint, mox excipiantur contra hunc modum argumentandi, utpote minus convenientem illorum generali principio ac fundamento, quo dicunt, nihil esse credendum, nisi quod in scriptura continetur. Deinde diligenter attendatur, an ritè cohæreant eorum rationes; cum enim in hac cohærentia frequenter ad modum deficiant Hæretici, ideo Theologus Polemicus Samsonem imitari docet, & sicut ille Vulpes caudis alligatas & accensas in Hostium messem immisit, ita ipse doctrinas Hæreticorum in cauda, id est, vitiosâ cohærentiâ colligare, seu falsas ostendere, atque in ipsos retorquere debet. Denique ut, si quidem velint efficaciter ex ratione argumentari, tali aliquo fundamento aut medio termino probent, suam Ecclesiam esse veram Ecclesiam, se habere veram S. Scripturam, & legitimum sensum illius &c. quo non æquè utantur, aut ut queant Hæretici, quos illi constanter rejiciunt, quod tam facere non possint, meritò hic modus illos refutandi & convincendi, uti expeditissimus & facillimus, sic etiam efficacissimus semper fuit habitus, ideòque à P. Jodoco Kedd olim sumo maximo fructu usurpatus.

C A P I T U L U M III.

DE PRÆCEPTIS IN ACTUALI RESPON- SIONE AD HÆRETICORVM OBIE- CTIONES CIRCA PARTICVLARES CONTROVERSIAS SER- VANDIS.

Quandoquidem Hæretici, teste S. Hieronymo in epist. ad Cypr. araneis similes sunt, qui infirmis suis, quæ pedibus expandunt, retibus parva quidem animalia capiunt, fortioribus autem nocere non possunt; ideo Theologus Polemicus diligenter se in privatarum controversiarum studio exercet, ut tantò facilius & felicius fallaces Hæreticorum aranea-